

Radikal

Uçak krizinde geri adım

[DENİZ ZEYREK](#)

Dünya / 10/07/2012

Suriye'nin düşürdüğü Türk askeri uçağında füze izine henüz rastlanmaması nedeniyle hükümet söylemini değiştirme sinyali veriyor.

Türkiye, Suriye'nin Türk jetini düşürmesi konusunda, ilk ortaya koyduğu "Uluslararası sularda vuruldu" senaryosunu revize ediyor. Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz ve Genelkurmay Sözcüsü Tuğgeneral Baki Kavun gibi MİT yetkilileri de ellerinde uçağın füze ile vurulduğuna dair bir veri olmadığını açıkladı. Suriye ordusu, Ruslardan sağladığı füzelerin sistemini değiştirip 'ısı' ya da 'radar' dışında bir 'takip mekanizması' (lazer gibi) icat etmediyse, tek ihtimal kalıyor. O da uçağın Suriye hava sahasında uçaksavar ile vurulduğu. Hükümet, Batılı gözlemcilerin de altını çizdiği gibi, "Uçağın vurulması, nerede vurulduğundan bağımsız ve önemli bir uluslararası hukuk ihlalidir" görüşünü öne çıkarabilir.

Genelkurmay Başkanlığı, uçağın düştüğü gün Hava Kuvvetleri Komutanlığı'ndan komutanlarla birlikte Başbakan Tayyip Erdoğan'a ve bir gün sonra da Başbakan'la birlikte muhalefet liderlerine verdiği brifinglerde uçağın 13 mil açıktaki uluslararası hava sahasında vurulduğunu belirtmişti. Radar kayıtlarıyla desteklenen bu bilgi, TRT aracılığıyla Türkiye'ye Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun "Türk uçağı Suriye'den 13 mil açıktaki uluslararası hava sahasında vurulmuştur" sözleriyle aktarıldı. Uçaksavar menzilinin 13 mil olmayacağı gerçeği nedeniyle de Türkiye tezi "Uçak füze ile vuruldu" olarak şekillendi.

Füze izi yok

Türkiye, bir taraftan uçağın uluslararası hava sahasında vurulduğunu kanıtlamaya çalışırken, diğer taraftan da uçağın enkazını bulup vuruş şeklini tespit etmeye çalışıyordu. Ancak ABD ve Britanya gibi müttefikleri Türkiye'nin "Elinizdeki verileri paylaşın" çağrısını karşılıksız bıraktı. Öte yandan, Wall Street Journal gazetesine konuşan bir ABD'li yetkili uçağın Suriye hava sahasında vurulduğunu iddia etti. Rus Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov da ellerinde objektif veriler olduğunu belirterek, bu teorinin doğru olduğunu ima etti. Elinde uçağın füze ile vurulduğuna dair radar ya da telsiz kaydı bulunmayan Türkiye, Nautilus Gemisi'nin fotoğrafladığı uçak parçalarında da füze tezini destekleyecek bulguya rastlayamadı. İlk önce Savunma Bakanı,

ardından da Genelkurmay “Füze izi yok” açıklaması yaptı. “Radar güdümlü füze olsa GES tespit ederdi” iddiası nedeniyle gözlerin çevrildiği MİT de şu ana dek füze izine rastlayamadı.

Gerçeğe dönüş

Batılı diplomatlar, uçak Suriye hava sahasında vurulsa bile uluslararası angajman kurallarının ihlal edilmiş olacağına dikkat çekerek, “Türkiye uçağın nerede vurulduğunu neden öne çıkardı anlamadık” derken, hükümette de “Suriye silahlı, kimliği açık uçağı uyarısız vurdu. Bu uluslararası hukuk kurallarının ihlalidir” görüşü ön plana çıkmaya başladı. Görüşüğümüz AK Parti yetkilileri, Genelkurmay ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın ellerindeki bulguları kendileriyle paylaştığını, yapılan yorumların da başlangıçta elde edilen veriler üzerinden yapıldığını vurguluyor. Öyle anlaşılıyor ki uçağın parçaları ortaya çıktıkça, nasıl düştüğü de netleşiyor. Bu nedenle de Bakan Davutoğlu'nun ilk gün öne çıkardığı “uluslararası hava sahasında vuruldu” görüşü, yerini “Suriye, uluslararası hukuk kurallarını ihlal etmiştir” yaklaşımına bırakıyor.